

## **Educació Terapèutica en diabetis: tallers i reflexions** ***Educación Terapéutica en diabetes: talleres y reflexiones***

Barcelona, 8-9 novembre de 2019  
*Barcelona, 8-9 noviembre de 2019*

Sala Gaudí, Passeig de Gràcia 54, 08007 Barcelona

### **Adreçat a** ***Dirigido a***

Professionals de la salut implicats en l'atenció integral a les persones amb diabetis.  
*Profesionales de la salud implicados en la atención integral a las personas con diabetes.*

### **Rerefons** ***Fundamento***

L'atenció a la persona amb diabetis ha sofert canvis molt importants en les darreres dècades degut a l'aparició de nous fàrmacs eficients i sobre tot de noves tecnologies. Tot plegat ha repercutit clarament en l'abordatge educatiu, ja que les velles tècniques didàctiques s'han fet insuficients. Els calculadors de dosis d'insulina, els sensors de glucosa, les bombes d'insulina intel·ligents i la telemedicina – entre d'altres elements tecnològics – han pres el lloc a les velles llibretes d'autoanàlisi i a llargues entrevistes a la consulta analitzant els resultats de les mateixes.

*La atención a la persona con diabetes ha sufrido cambios muy importantes en las últimas décadas debido a la aparición de nuevos fármacos eficientes y sobre todo de nuevas tecnologías. Todo ello ha repercutido claramente en el abordaje educativo, puesto que las viejas técnicas didácticas se han hecho insuficientes. Los calculadores de dosis de insulina, los sensores de glucosa, las bombas de insulina inteligentes y la telemedicina – entre otros elementos tecnológicos – han sustituido las viejas libretas de autoanálisis y las largas entrevistas en la consulta analizando los resultados de las mismas*

El resultat de tot plegat sobre el control glucèmic ha estat bo i a vegades molt bo. Hi ha moltes menys cetoacidosis, els valors de HbA1c han millorat i la prevalença de complicacions – especialment retinopatia i nefropatia – segueixen disminuint. Sens dubte, ens hem de felicitar. Paradoxalment, però, els esforços dels professionals de la

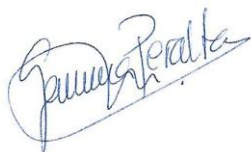
salut dels anys noranta per augmentar l'autonomia del malalt s'han redirigit a millorar la comunicació tecnològica amb el pacient i a, indirectament, augmentar-ne la seva dependència. Els psicòlegs ens dirien que tornem al *locus of control extern* després d'haver batallat per internalitzar-lo.

*El resultado de todo esto sobre el control glucémico ha sido bueno y a veces muy bueno. Se ha reducido la cifra de cetoacidosis, los valores de HbA1c han mejorado y la prevalencia de complicaciones – especialmente retinopatía y nefropatía – siguen disminuyendo. Sin duda, nos tenemos que felicitar. Paradójicamente, pero, los esfuerzos de los profesionales de la salud de los años noventa para aumentar la autonomía del enfermo se han redirigido a mejorar la comunicación tecnológica con el paciente y a, indirectamente, aumentar su dependencia. Los psicólogos nos dirían que volvemos al locus of control externo después de haber batallado para internalizarlo.*

El nostre seminari pretén ser un punt de pausa en l'activitat diària, reflexionar sobre el què fem i com ho fem, molt especialment en l'àmbit del tracte amb la persona amb diabetis.

*Nuestro seminario pretende ser un punto de pausa en la actividad diaria, reflexionar sobre lo que hacemos y cómo lo hacemos, muy especialmente en el ámbito de la relación con la persona con diabetes.*

Us hi esperem.  
Os esperamos.



Gemma Peralta  
Coordinadora del Curs



Dani Figuerola  
Director de la FRCF

## **Participants** **Participantes**

Andrea Martínez, Tècnica en Animació Sociocultural, Animadora Circense. Barcelona  
*Andrea Martínez, Técnica en Animación Sociocultural, Animadora Circense. Barcelona*

Dani Figuerola, Endocrinòleg, director FRCF. Barcelona  
*Dani Figuerola, Endocrinólogo, director FRCF. Barcelona*

Daria Roca, Infermera-educadora de la Unitat de Diabetis del Hospital Clínic. Barcelona.  
*Daria Roca, Enfermera-educadora de la Unidad de Diabetes del Hospital Clínic. Barcelona.*

Enrique Reynals, metge. Laboratori d'Antropologia i Medicina, Universitat Nacional de Cuyo. Argentina.  
*Enrique Reynals, médico. Laboratorio de Antropología y Medicina, Universidad Nacional de Cuyo. Argentina.*

Gemma Peralta, Psicòloga Clínica, FRCF. Barcelona  
*Gemma Peralta, Psicóloga Clínica, FRCF. Barcelona*

Jesús Blanco, Endocrinòleg, IDIBAPS. Barcelona.  
*Jesús Blanco, Endocrinólogo, IDIBAPS. Barcelona.*

Jordi Belloso, filòleg àrab, UNED i Ajuntament de Barcelona. Barcelona  
*Jordi Belloso, filólogo árabe, UNED y Ayuntamiento de Barcelona. Barcelona*

Jordi Viadé, Podòleg, FRCF. Barcelona  
*Jordi Viadé, Podólogo, FRCF. Barcelona*

Marius Morlans, Nefròleg, Comitè de Bioètica de Catalunya. Barcelona  
*Marius Morlans, Nefrólogo, Comité de Bioética de Cataluña. Barcelona*

Serafín Murillo, Dietista-Nutricionista, IDIBAPS i FRCF. Barcelona.  
*Serafín Murillo, Dietista-Nutricionista, IDIBAPS i FRCF. Barcelona.*

## Programa

### Divendres 8

### Viernes 8

- 9.30 – 10.00 Presentació del programa i dels participants  
*Presentación del programa y de los participantes*  
Dani Figuerola, Gemma Peralta
- 10.00 – 11.30 Ensenyar a persones amb diabetis. D'on venim i cap a on anem  
*Enseñar a personas con diabetes. De donde venimos y hacia donde vamos*  
Dani Figuerola, Daria Roca
- 11.30 – 12.00 Cafè / *Café*
- 12.00 – 13.30 Entre l'esport i l'obesitat. Taller nutricional  
*Entre el deporte i la obesidad. Taller nutricional*  
Serafín Murillo
- 13.30 – 15.30 Dinar / *Comida*
- Exposició de fotografies "Mirades del món"  
*Exposición de fotografías "Miradas del mundo"*  
Jordi Beloso
- 15.30 – 17.00 Velles tècniques i noves tecnologies en la cura i prevenció del peu diabètic. Taller de podologia  
*Viejas técnicas y nuevas tecnologías en la cura y prevención del pie diabético. Taller de podología*  
Jordi Viadé
- 17.00 – 17.30 Cafè / *Café*
- 17.30 – 19.00 Perquè em sento així. Paral·lelisme amb el pacient amb diabetis. Taller de circ  
*Porqué me siento así. Paralelismo con el paciente con diabetes. Taller de circo*  
Andrea Martínez, Gemma Peralta

Dissabte 9

Sábado 9

- |               |                                                                                                                                                              |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9.30 – 11.00  | Escoltar, entendre i fer costat a la persona amb diabetis<br><i>Escuchar, comprender y apoyar a la persona con diabetes</i><br>Màrius Morlans, Gemma Peralta |
| 11.00 – 11.30 | Cafè / <i>Café</i>                                                                                                                                           |
| 11.30 – 12.15 | De la medicina a l'arqueologia passant per l'antropologia<br><i>De la medicina a la arqueología pasando por la antropología</i><br>Enrique Reynals           |
| 12.15 – 13.00 | El futur de l'atenció i el tractament de la diabetis<br><i>El futuro de la atención y el tratamiento de la diabetes</i><br>Jesús Blanco                      |
| 13.00-13.45   | Síntesi final. Compartint idees<br><i>Síntesis final. Compartiendo ideas</i><br>Dani Figuerola, Gemma Peralta                                                |

## **Aspectes logístics** **Aspectos logísticos**

Les places són limitades.  
*Las plazas son limitadas.*

El preu de la matrícula és de 300 euros. El dinar del primer dia i els cafès estan inclosos en la matrícula.  
*El precio de la matrícula es de 300 euros. La comida del primer día y los cafés estan incluidos en la matrícula.*

Els interessats a assistir poden fer una preinscripció ara. En qualsevol cas el pagament, s'haurà de fer efectiu abans del 15 d'octubre. Si quedessin places lliures a partir d'aquesta data, les inscripcions d'última hora es cobraran a 375 euros.  
*Los interesados en asistir pueden preinscribirse. En cualquier caso el pago debe hacerse efectivo antes del 15 de octubre. Si quedaran plazas libres a partir de esta fecha, las inscripciones de última hora se cobrarán a 375 euros.*

Les persones que necessiten allotjament poden contactar amb secretaria i els informaran.  
*Las personas que precisen alojamiento pueden dirigirse a secretaría y les informaran.*

## **Secretaria**

Montse Fabré  
Fundació Rossend Carrasco i Formiguera  
Telf.: 93 205 44 11  
Mòbil: 696 04 53 25  
Email: montse@frcf.cat